

LA/Antti Suominen/KH

1.6.1976

Kalevankatu 6 00100 HELSINKI 10

Puhelin 642 511

Työeläkelaitoksille

Tasavallan Presidentin esittelyssä 21.5.1976 on vahvistettu laki maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta, jolla sukupolvenvaihdoseläkesäännöksiin on tehty eräitä lähinnä teknistä laatua olevia muutoksia.

Nykyisin voimassa olevien säännösten mukaan sukupolvenvaihdoseläkettä lisäosan osalta on pidetty sairausvakuutuslain 27 §:ssä tarkoitettuna päivärahan suuruuteen vaikuttavana tekijänä. Lainmuutoksen jälkeen sukupolvenvaihdoseläkkeen ja sairausvakuutuslain mukaisen päivärahan yhteensovittamisesta luovutaan.

Lainmuutoksella laajennetaan MYEL 6 b §:n 2 momentin mukaista pidätysoikeutta. Luovuttaja voi pidättää viljelmästään itselleen ja kullekin rintaperilliselleen sekä otto- ja kasvatuslapselleen tontin vakiinaista tai vapaa-ajan asuntoa varten. Pidättää voidaan lisäksi alue, jolla on huomattavasti suurempi arvo käytettynä muuhun kuin maatilataloudellisiin tarkoituksiin. Luovutuksensaajan velvoitteita on tarkennettu siten, että hänen edellytetään asuvan tilalla tai sen välittömässä läheisyydessä ja osallistuvan tilan töihin.

Lainmuutokset antavat sukupolvenvaihdoseläkkeen saajalle ja luovutuksensaajalle mahdollisuuden saada sitovan ennakkotiedon heidän suunnittelemiensa toimenpiteiden vaikutuksesta eläkkeen mahdolliseen lakkauttamiseen ja eläkkeen pääoma-arvon korvaamiseen.

Sukupolvenvaihdoseläkettä koskevat muutokset tulevat voimaan 1.6.1976 lukien. Muutettuja säännöksiä sovelletaan niihin tapauksiin, joissa luopuminen on tapahtunut lain voimaantulon jälkeen ja päivärahoihin, jotka kohdistuvat aikaan ennen muutoksen voimaantuloa.

Myös luopumiseläkelakiin on tehty eräitä teknisiä muutoksia. Nämä muutokset ovat tulleet voimaan 1.5.1976 lukien.

Samanaikaisesti edellä mainittujen lainmuutosten kanssa maatalousyrittäjien eläkeasetusta ja luopumiseläkeasetusta on muutettu.

ELÄKETURVAKESKUS

LIITTEENÄ

Lait maatalousyrittäjien eläkelain ja luopumiseläkelain muuttamisesta

maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 21 päivänä toukokuuta 1976.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) 6 d §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on 15 päivänä maaliskuuta 1974 annetussa laissa (219/74),

muutetaan 6 a §:n 1 momentin johdantokappale, 6 b §:n 2 momentti, 6 e §:n 1 momentti sekä 6 f §:n 2 ja 3 momentti,

sellaisina kuin niistä ovat 6 a §:n 1 momentin johdantokappale, 6 b §:n 2 momentti ja 6 f §:n 2 ja 3 momentti mainituissa 15 päivänä maaliskuuta 1974 annetussa laissa sekä 6 e §:n 1 momentti 13 päivänä kesäkuuta 1975 annetussa laissa (428/75), sekä

lisätään 6 b §:ään, sellaisena kuin se on mainituissa 15 päivänä maaliskuuta 1974 annetussa laissa, uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, ja 6 g §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainituissa laissa, uusi 4 momentti seuraavasti:

6 a §.

Maatalousyrittäjällä, joka luovuttaa jatkamiskelpoiseksi katsottavan, kokonaan tai olennaisilta osiltaan omistamansa viljelmän 6 b §:ssä tarkoitetulle luovutuksensaajalle ja pysyvästi lopettaa maatalouden harjoittamisen, on oikeus saada sukupolvenvaihdoseläkettä edellyttäen:

6 b §.

Sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen edellytyksenä on, että viljelmä luovutetaan kokonaisuudessaan yhdelle luovutuksensaajalle tai luovutuksensaajalle ja hänen aviopuolisolleen yhteisesti. Luovuttajalla on kuitenkin oikeus, jollei toimenpide häiritse viljelmän tarkoituksenmukaista maatilataloudellista käyttöä, pitää viljelmästä

1) itselleen ja kullekin rintaperilliselleen sekä otto- ja kasvattilapselleen tontti vakinaisen tai vapaa-ajan asunnon rakentamista varten; ja

2) itselleen tai toiselle alue, jolla on huomattavasti suurempi arvo käytettynä muuhun kuin maatilataloudellisiin tarkoituksiin.

Oikeutta sukupolvenvaihdoseläkkeen saamiseen ei ole, jos viljelmästä on 19 päivän loka-

kuuta 1973 jälkeen luovutettu niin olennainen osa, että luovutusta on pidettävä tilanpirstomisena.

6 e §.

Maatilahallituksen on annettava eläkelaitokselle lausuntonsa siitä,

1) onko 6 a §:ssä tarkoitettua viljelmää pidettävä jatkamiskelpoisena;

2) onko luovuttajalla katsottava olevan oikeus pitää viljelmästä 6 b §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettu alue, onko viljelmää 6 b §:n 3 momentissa mainituin tavoin pirstottu ja täyttääkö luovutuksensaaja sanotun pykälän 4 momentin viimeisessä virkkeessä tarkoitettujen edellytykset; sekä

3) ovatko muutkin 6 a ja 6 b §:ssä säädetyt sukupolvenvaihdoseläkkeen saamisen edellytykset olemassa.

6 f §.

Haettaessa sukupolvenvaihdoseläkettä on eläkehakemukseen liitettävä luovutuksensaajan sitoumus, jossa hän velvoittautuu, mikäli eläke

myönnetään, pitämään luovutetun viljelmän omistuksessaan sekä viljelmällä tai sen välittömässä läheisyydessä asuen ja itse työhön osallistuen harjoittamaan sillä maataloutta vähintään viiden vuoden ajan eläkkeen alkamisesta.

Jollei luovutuksensaaja täytä 2 momentissa tarkoitettua sitoumustaan eikä tämä johdu hyväksyttävästä syystä, on eläkelaitoksen veloitettava luovutuksensaaja korvaamaan eläkelaitokselle sukupolvenvaihdoseläkkeen pääoma-arvo, joka määrätään sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan. Eri-tyisestä syystä eläkelaitos voi kuitenkin päättää, että eläkkeen pääoma-arvo jätetään osaksi tai kokonaan luovutuksensaajalta perimättä. Pääoma-arvon korvaamista koskeva eläkelaitoksen lainvoimainen päätös saadaan panna täytäntöön niin kuin riita-asiassa annettu lainvoiman saanut tuomio.

6 g §.

Sukupolvenvaihdoseläkkeen saajalla on oikeus saada eläkelaitokselta sitova ennakkopäätös siitä, aiheuttaako hänen suunnittelemansa toimenpide eläkkeen lakkauttamisen 6 d §:n 5 momentin mukaan. Luovutuksensaajalle on samoin pyynnöstä annettava ennakkopäätös siitä, onko hänen aikomansa menettely katsottava 6 f §:n 3 momentissa tarkoitetuksi sitoumuksen täyttämättä jättämiseksi ja mitä seuraamuksia menettely sanotun säännöksen mukaan aiheuttaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä kesäkuuta 1976.

Tämän lain 6 b §:n 2 ja 3 momenttia, 6 e §:n 1 momenttia ja 6 f §:n 2 momenttia sovelletaan kuitenkin niihin tapauksiin, joissa viljelmän luovutus tapahtuu, tai 6 g §:ssä tarkoitettu ehdollinen päätös eläkkeen perustuessa sanottuun pykälään, annetaan tämän lain tulua voimaan.

Niihin sairausvakuutuslain mukaisiin päivärahoihin, jotka kohdistuvat aikaan ennen tämän lain voimaantuloa, sovelletaan maatalousyrittäjien eläkelain 6 d §:n 2 momenttia.

Helsingissä 21 päivänä toukokuuta 1976.

Tasavallan Presidentti

Sosiaali- ja terveysministeri

Laki

luopumiseläkelain muuttamisesta.

Annettu Helsingissä 23 päivänä huhtikuuta 1976.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/74) 1 §:n 1 momentti, 2 §, 6 §, 7 §:n 1 momentti, 8 §, 10 §:n 2 momentti, 11 §:n 2 momentti ja 24 §:n 1 momentti sekä

lisätään 17 §:ään uusi 4 momentti seuraavasti:

1 §.

Jos maatalan tai sen osan omistaja luopuu maatalouden rakenteen parantamiseksi tässä laissa säädetyllä tavalla pysyvästi maatalouden harjoittamisesta, voidaan hänelle ja hänen avio puolisolleen, joka pysyvästi luopuu harjoittamasta maataloutta, maksaa luopumiseläkettä sen mukaan kuin jäljempänä säädetään. Näitä henkilöitä nimitetään tässä laissa *luopujiksi*.

2 §.

Eläkkeen saamisen edellytyksenä on:

1) että luopuja ainakin viiden vuoden ajan välittömästi ennen luopumista on maatilalla asuen harjoittanut maatilataloutta vähintään yhden hehtaarin peltoa käsittävällä tilalla;

2) että luopujan tai luopujina olevien avio puolisoiden muusta kuin maatilataloudesta saamien tulojen ei voida katsoa tuntuvasti ja pysyväisluonteisesti ylittäneen määrää, jota voidaan pitää tavanomaisena maatilatalouden ulkopuolisena tulona luopumisen kohteena olevaa tilaa vastaavilla tiloilla;

3) että luopuja on luopumisen tapahtuessa täyttänyt 55 vuotta, kuitenkin niin, että sanottua ikärajaa ei sovelleta naispuoliseen luopujaan, jonka aviopuoliso on luopumiseläkkeeseen oikeutettu; ja

4) että luopuminen on tapahtunut 1 päivän tammikuuta 1974 ja 31 päivän joulukuuta 1976 välisenä aikana.

Jos maatalan peltoalasta on tehty pellon käytön rajoittamisesta annetussa laissa (216/69) tarkoitettu pellonvaraus sopimus, katsotaan luopujan 1 momentin 1 kohdan säännöstä sovellettaessa jatkaneen maatilatalouden harjoittamista ja tilalla asumista myös sen ajan, jonka pellonvaraus sopimus on ollut voimassa. Tilan omistajan, joka maatalousyrittäjien eläkelain (467/69) mukaiseen täyteen työkyvyttömyyseläkkeeseen oikeuttavan työkyvyttömyytensä vuoksi on vuokrannut toiselle tilansa pellot, ja tällaisen omistajan aviopuolison katsotaan niin ikään sanottua säännöstä sovellettaessa jatkaneen maatilatalouden harjoittamista myös vuokrasopimuksen voimassaolon ajan.

Edellä 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu maatilalla asumista koskevasta vaatimuksesta voidaan luopua, jos siihen on erityisiä syitä.

6 §.

Maatalan omistajan katsotaan luopuneen tässä laissa tarkoitettuun tavoin maatalouden harjoittamisesta, jos hän luovuttaa maatilansa maatilahallitukselle tai lisäalueksi yksityiselle viljelijälle.

Niin ikään katsotaan maatilalan omistajan luopuneen tässä laissa tarkoitettuun tavoin maatalouden harjoittamisesta, jos hän

1) luovuttaa edellä 1 momentissa mainitulle luovutuksensaajalle maatilansa pellon sekä sellaisen metsämaan, joka on käytettävissä tarkoituksenmukaiseksi metsälisäalueeksi, ja antaa samalla sitoumuksen siitä, että hän ei luovuta pidättämäänsä tilan muuta metsämaata eikä sen joutomaata muutoin kuin maatilahallitukselle, kunnalle tai lisäalueeksi yksityiselle viljelijälle (*myyntirajoitussitoumus*); tai

2) antaa sitoumuksen siitä, että hän kolmen vuoden kuluessa sitoumuksen antamisesta metsittää tilastaan sellaisen pellon, jolla ei ole tarkoituksenmukaista käyttöä peltolisäalueena (*metsityssitoumus*), luovuttaa muun pellon edellä 1 momentissa mainitulle luovutuksensaajalle, minkä lisäksi

a) jos metsitettävä pelto käsittää vähemmän kuin puolet tilan peltoalasta, sen metsämaahan ja joutomaahan nähden on sovellettava, mitä 1 kohdassa säädetään, ja

b) jos metsitettävän pellon osuus on edellä sanottua suurempi, omistajan on annettava pidättämästään tilansa metsämaasta ja joutomaasta 1 kohdassa tarkoitettu myyntirajoitussitoumus.

Jos luopujana on omistajan aviopuoliso, on hänen eläkkeensä saamisen ehtona, että myös hän allekirjoittaa 2 momentin mukaan annettavat sitoumukset.

Maatilan omistajalla on oikeus luopuessaan jättää maatilastaan omistukseensa tai hallintaansa talouskeskuksen käsittävä alue sekä puutarha- ja peltoalue omassa taloudessa tarvittavien perunoiden sekä puutarha- ja kaavi- tarhatuotteiden viljelemistä varten. Niin ikään hän voi pidättää itselleen ja perheensä jäsenille oikeuden asua luovutetulla maatilalla sijaitsevassa asuinrakennuksessa sekä oikeuden käyttää muitakin tilalla olevia rakennuksia.

7 §.

Tätä lakia sovellettaessa katsotaan luopumisen tapahtuneen sinä ajankohtana, jona luovutuskirja on allekirjoitettu tai, jos kysymyksessä on metsitys, kun metsityssitoumus on toimitettu maatalouslautakunnalle tai maataloustoimistolle.

8 §.

Luopumiseläkkeenä maksetaan täyttä luo-

pumiseläkettä tai vähennettyä luopumiseläkettä. Vähennettyä luopumiseläkettä suoritetaan luopujalle, joka on täyttänyt 65 vuotta tai joka saa kansaneläkelain (347/56) mukaista työttömyyseläkettä tai vähintään kuudeksi kuukaudeksi myönnettyä työkyvyttömyyseläkettä.

Täysi luopumiseläke muutetaan vähennetyksi luopumiseläkkeeksi sen kuukauden alusta lukien, joka ensiksi alkaa eläkkeen saajan täytettyä 65 vuotta. Milloin luopumiseläkkeen saajalle myönnetään 1 momentissa tarkoitettu työttömyys- tai työkyvyttömyyseläke, suoritetaan muutos lähinnä seuraavasta mahdollisesta luopumiseläkkeen erääntymispäivästä sen jälkeen, kun ilmoitus kansaneläkkeen myöntämisestä saapui luopumiseläkettä maksavalle laitokselle.

Jos luopumiseläkkeen saajalle myönnetty 1 momentissa tarkoitettu työttömyys- tai työkyvyttömyyseläke lakkaa muutetaan vähennetty luopumiseläke täydeksi eläkkeeksi kansaneläkkeen lakkaamista seuraavan kuukauden alusta lukien.

10 §.

Vähennettyä luopumiseläkettä laskettaessa otetaan 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettu eläkkeen määrä huomioon sellaisena kuin se on luopumiseläkkeen alkaessa ja 2 kohdassa tarkoitettu määrä sellaisena kuin se on luopumiseläkkeen alkamisvuoden tammikuun 1 päivänä.

11 §.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu perusvakuutusmaksu on 25 markkaa jokaista luopumiseläkettä laskettaessa huomioon otettavaa täyttä maatalousmaan hehtaaria kohden. Milloin 1 momentissa tarkoitettuja eläkkeen saajia on kaksi tai useampia, määrätään heille ensin yhteinen perusvakuutusmaksu, joka on edellä tarkoitettua hehtaaria kohden 37,50 markkaa, jos eläkkeen saajia on kaksi, ja 50 markkaa, jos heitä on kolme tai useampia. Eläkkeen saajien osuudet yhteisestä perusvakuutusmaksusta määrätään jakamalla maksu heidän täysien luopumiseläkkeittensä suhteessa.

17 §.

Luopumiseläkkeen saajalla on oikeus saada eläkelaitokselta sitova ennakkopäätös siitä,

aiheuttaako hänen tai luopumisen kohteena olleen tilan omistajan suunnittelema toimenpide eläkkeen lakkauttamisen 12 §:n 4 momentin mukaan.

24 §.

Jollei tästä laista muuta seuraa, on luopumiseläkkeestä soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä työntekijäin eläkelain 16—21 a §:ssä ja 22 §:ssä sekä maatalousyrittäjien eläkelain 16—18 §:ssä ja 19 §:n 4 momentissa on säädetty.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä touko-
kuuta 1976.

Helsingissä 23 päivänä huhtikuuta 1976.

Tasavallan Presidentti

Maa- ja metsätalousministeri

Tämän lain 1 §:n 1 momentin, 2 §:n, 6 §:n ja 10 §:n 2 momentin säännöksiä sovelletaan, jos luopuminen tapahtuu tai, eläkkeen perustuessa luopumiseläkelain 17 §:ssä tarkoitettuun ehdolliseen päätökseen, sanottu päätös annetaan tämän lain tultua voimaan.

Luopumiseläkelain 8 §:ää sovelletaan sellaisena kuin se on 4 päivänä tammikuuta 1974 annetussa laissa (16/74), jos sairausvakuutuslain mukainen päiväraha, joka on otettava sanotun säännöksen mukaan huomioon, kohdistuu aikaan ennen tämän lain voimaantuloa.

Tämän lain 11 §:n 2 momentissa säädetty markkamäärät vastaavat vuotta 1974 koskevaa elinkustannusindeksilukua.